

Intill vägen och järnvägen mellan Håsjö och Ragunda ligger Kvarnsjön. Den har fått sitt namn av den uppströms i Singsån belägna, nu nedlagda kvarnen. Sjön utgör den nedersta av ett system skogssjöar som i sydostlig riktning sträcker sig från Nybodberget: Lilla och Stora Grossjön, Lövsjön, Bodtjärn och Kvarnsjön. Den ingår i Singsåsystemet som avleder Håsjös vackra sjö som märkligt nog heter Singsjön och dess H- formade vattenyta måste ha gett bynamnet Kvarnsjön bebyggdes av smålänningen och rallaren Adolf Otto Svensson, "Store Svea" kallad. Året var 1884. Han var född den 13 juni 1854 i småländska Hvena, Kalmar län. Han slutade sina dagar i Kvarnsjön den 10/6 1944, tre dagar före 90 årsdagen. Han var en kraftkarl, rallare, odlare, timmerflottare. Under 14 år var han mjölnare i kvarnen, tidigare nämnd i denna artikel, belägen kilometern ovanför Kvarnsjön.

Vid folkräkningen 1890 hade Adolf Otto gift sig med Anna Karolina Johansdotter född 1857 i Torup församling, Kristianstads län.

Om hushållet:

Adolf Otto Svensson f. 1854, Jordbruksarbetare.

Anna Karolina Johansdotter f. 1857

Karl August f. 1880

Oskar Edvard Leonard f. 1883

Maria Emelia f. 1886

Erik Gottfrid f. 1888.

Hanna gifte sig med Store Sveas son Karl Svensson. År 1957 förlorade Hanna sin make.

Hanna bodde sedan ensam med sina minnen och trofasta schäfern Liva.

När Hanna år 1924 kom till Kvarnsjön, var det många som bodde utanför samhällena. Om hon gick järnvägen mot Ragunda, nådde hon först Kälåns banvaktstuga. Där bodde två familjer. Efter ytterligare en stunds vandring dök Nils Persa torpet upp med sin berså av höga granar och den lilla ladugårdens gavel mot järnvägsstängslet.

Längre ner fanns Lill-tunneln och sedan den var passerad var det inte långt till Mannsjöns banvaktstuga där Nils Brandkvist med familj bodde. Gick man över dammen, mitt för banvaktstugan, kom man till Mannsjö Lisa: svärmor till bygdespelmannen Albert Brännlund och kvinnan bakom den underbara "Mannsjö Lisas locklåt". Det var liv och rörelse ute i bygderna på den tiden, innan allt koncentrerades till tätorter.

Hanna var en arbetsam kvinna. Sedan barnsben gick hon barfota så snart snön släppt. Detta för att spara på sko-sulorna. Att gå barfota fortsatte Hanna med även i vuxen ålder, vilket väckte viss uppmärksamhet i Hammarstrand. Hon arbetade med i stort sätt vad som fanns behov av. Lagårdsarbete, rännvakt vid timmerflottning från Singsjön eller fälla bommarna i Håsjö.

Hanna sade vid ett besök på torpet: "Jag är nöjd. Jag trivs här. Jag vill inte byta med någon människa!"

Här ett utdrag om Hanna Svensson, författat av **Monica Edholm** i Hammarstrand. Hela hennes berättelse finns under meny "Förra seklet/En historisk återblick."

"Hon gick ofta barfota på det blöta cementgolvet. Det var en vana hon hade sen barndomen då man måste spara på skosulorna. Hanna brukade jobba på Turisthotellet i Bispgården. För att ta sig dig gick hon till fots till Ragunda station och tog tåget dit och sen blev det samma promenad på kvällen när hon skulle hem. Hon måste ha avverkat åtskilliga mil under sin

livstid. Hanna brukade även tillverka brokvastar av björkris och sälja. En sådan använde vi alltid när vi skulle borsta av oss snön. Det var nog ett sätt för henne att dryga ut sin lilla inkomst."